

KAN MAN FRÅGA DE BOENDE OM BOSTADENS KONSTRUKTION OCH FUNKTION – ELLER SKA MAN ANLITA PROFFS?

I inomhusmiljöforskning använder man ofta enkäter till de boende för att samla in olika uppgifter om olika typer av bostäder. För första gången har nu Boverkets stora databas använts för att svara på frågan hur väl de boendes och professionella besiktningspersonernas uppgifter stämmer överens.

För tio år sedan genomförde Boverket en stor nationell undersökning, BETSI (Bebyggelsens Energianvändning Tekniska Status och Innemiljö). Syftet var att undersöka inomhusmiljön i ett representativt urval av svenska bostäder, data insamlades därför in både genom enkäter till de boende samt inspektion av bostaden av professionella byggekonsulter, bl.a. 33 stycken utbildade besiktningspersoner från Byggnadsfysik på WSP.

Samstämmighet

En uppgift som kunnat jämföras är uppgifter om byggnadsår för småhusen. Här finns en hög grad av samstämmighet mellan de boendes och

besiktningspersonens uppfattning, korrelationen mellan uppgifterna är $>0,9$. Även uppgifter om småhusens bostadsyta har god samstämmighet, med en korrelation $>0,8$. Uppgift om småhusens grundkonstruktion (platta på mark, torpargrund/krypgrund eller källare/souterräng) har också god samstämmighet, med en korrelation om nästan $0,8$.

Skillnader

Andra byggnadsfaktorer tycks det vara svårare att fråga de boende om, t.ex. typ av ventilationssystem (självdrag, frånluft, från- och tilluft). Det var stor skillnad i svaren för småhus respektive flerbostadshus. Bland småhusen angav 77 % av de boende, som ofta äger sina hus, samma typ av ventilationssystem som besiktningspersonen. När det gäller flerbostadshusen rapporterade endast 37 % av de boende samma typ av ventilationssystem som besiktningspersonen. Speciellt bland flerbostadshusen fanns också ett relativt stort bortfall, 15 %, vilket kan betyda att man inte

KONTAKT

Håkan Nilsson
Byggnadsfysik Stockholm
070-328 18 02.

förstått frågan. Sammanfattningsvis kan vi alltså konstatera att många boende inte vet vilken typ av ventilationssystem bostaden har, och att de beskrivningar av olika typer av ventilationssystem som fanns i enkäten inte var tillräckliga.

Inför framtida studier

Analysen bekräftar att det är viktigt att bara fråga de boende om sådant de faktiskt kan besvara, t.ex. sitt eget hälsotillstånd, sin uppfattning och upplevelse av bostaden och sådana tekniska förhållanden som kan iakttas utan speciella förkunskaper. Uppgifter om husets konstruktion och status bör inhämtas av professionella besiktningspersoner. Ni kan läsa mer om skillnader och likheter samt ett antal rekommendationer i den alldeles nyutgivna artikeln i Bygg & Teknik.

Kontaktperson

Håkan Nilsson, Byggnadsfysik Stockholm,
070-328 18 02.

Ref. Smedje G, Wang J, Norbäck D, Engvall K, Nilsson H. Uppföljning av inomhusmiljö och hälsa – med kommentarer utifrån BETSI-undersökningen. Bygg & Teknik nr 5, 2016.

KONTAKT

Håkan Nilsson
Byggnadsfysik Stockholm
070-328 18 02.